

Bulánková Barbora

Slunce nepřestane svítit

Tento příběh je důkazem toho, že přátelství se rodí i v dobách temna a bezpráví. A někdy může takové přátelství někomu zachránit život.

Bylo by o dost jednodušší napsat, že byl pochmurný den, nebe bylo zatažené a všude kolem se valila bílá oblaka páry, kvůli kterým nebylo vidět ani na krok. Jenže takhle to nebylo, protože nic není jednoduché, zvláště ne údel postav tohoto příběhu. Je sice pravda, že mrzlo až praštělo – jak se na leden sluší a patří. Okenní tabulky (alespoň těch pár, které zbyly) pokrývala stříbřitá krajka z jinovatky, kaluže na zemi se smekaly a leskly jako zrcadlo, ale i přesto přese všechno nebe nebylo ponuré, ve skutečnosti svítilo slunce – skoro jako by se trpícím lidem vysmívalo.

Hana přemýšlela, jak může být svět takhle nespravedlivý. Nedokázala pochopit, proč slunce svítí, když se dějí takové věci. To přece nebylo fér. Všude kolem ní umírali lidé, spousty lidí a ti co neumírali, nepopsatelně trpěli. A slunce svítilo, svítí a bude svítit dál, až už tu nebude ani ona, ani nikdo jiný.

A to se může stát velmi brzy, pomyslela si, když viděla, jak se blíží esesák s holí a ďábelským úšklebkem. Myslela, že omdlí úlevou, když ji minul a pokračoval dál. Za chvíli se ozval křik plný hrůzy a utrpení. Ten samý esesák právě kopal do vyhublé dívky svou těžkou botou, občas to proložil ranou holí. Hanu napadlo, že se jí to snad jen zdá – jeho tvář vypadala skoro jako maska, ústa zkroucená do nelidského úsměšku, oči zářily upřímnou radostí.

A slunce nepřestávalo svítit.

Po chvíli, která mohla trvat věčnost, křik ustal. Esesák si ještě párkrát kopl, potom se beze slova otočil, tvář zrudlou nadšením. Všichni přítomní sklonili hlavy k zemi a horlivě se věnovali své práci, kdyby to monstrum snad nemělo ještě dost, ale esesák se otočil a odešel. Cestou si něco pohvizdoval.

Nejhorší byl však stud, který Hana pociťovala bezprostředně po tom, co esesák odešel. Protože první, co v tu chvíli, kdy esesák kopal do nevinné, bezbranné dívky cítila, byla obrovská úleva, že se to nestalo jí. Když si to uvědomila, bylo jí do pláče. Pochopila, že i kdyby přežila tohle peklo, nikdy už nebude nic jako dřív. *Ona* už nebude jako dřív.

V čase, který zbýval do oběda, Hana pokukovala po oné dívce. Čekala, až se probudí, a když k tomu došlo, sledovala ji, jak se snaží doplazit ke zdi, aby na sebe zbytečně neupoutala nežádanou pozornost.

Když přišel čas „oběda“ a Hana obdržela svůj kousek chleba a malinkou kostku něčeho, co měl být margarín, usadila se poblíž dívky a čekala, jestli si taky půjde pro oběd. Nemohla na ni přestat myslet, měla pocit, že musí nějak odčinit tu úlevu, kterou cítila při bití dívky.

Ale dívka asi neměla dostatek sil na to, aby si došla pro jídlo. Místo toho se snažila svým špinavým rukávem očistit obličej, který měla celý od krve. Hanu napadlo, že jestli ji nezastaví, mohla by se jí tam dostat infekce – a to by znamenalo skoro jistou smrt.

V tu chvíli se rozhodla.

„Počkej,“ zastavila dívčinu ruku. Ta se na ní podívala se strachem ve tváři. Měla krásné, pomněnkově modré oči.

„Neboj, já ti neublížím. Ty seš tu nová, že jo?“ zeptala se dívky, aby odvedla její pozornost a sama se snažila očistit jí nějak obličej. Vypadala ještě celkem dobře živená, nebyly jí vidět všechny kosti jako ostatním.

Dívka zakývala na znamení souhlasu, ale její oči byly stále vyděšené a plné nedůvěry.

Chvíli bylo ticho. Dívka byla celá od krve, takže na první pohled to vypadalo špatně, ale po pozornějším prozkoumání Hana zjistila, že neutrpěla žádná vážnější zranění.

„Proč sis nedošla pro jídlo? Bez jídla to tady dlouho nevydržíš. Slyšíš?“ pokárala jí. Ale dívka stále mlčela, jen již nevypadala tak ustrašeně.

Hana byla se svojí prací spokojená. Doufala, že teď už se jí uleví, když té neznámé dívce nezištně pomohla. Ale tak se nestalo. Chvíli přemýšlela, co by měla udělat dál.

Možná toho budu litovat, uvažovala, když odlomila více jak půlku svého chleba a podala ho dívce.

„Tu máš. A příště si pro to jídlo dojdi. Musíš jíst.“

Ta si ho nevzala hned, chvíli na něj jen nevěřičně zírala. Hana jí ho položila do klína, zvedla se a chystala se odejít. Najednou sebou dívka trhla, jako by se probudila ze snu – nebo spíše z noční můry – a vyhrkla: „Počkej. Jak se jmenuješ?“

„Hana.“

„Dobře, Hano. V tom případě, já jsem Ella a mockrát ti děkuji.“

Hana neřekla nic jako: *nemáš zač* nebo *za nic*, protože to v pekle ztrácí význam. Místo toho se poprvé po dlouhé době usmála.

„Dobře, Ello. Doufám, že se ještě uvidíme.“

A zamířila k odchodu.

Od té doby vždycky, když měly možnost, trávily čas spolu. Začaly snít. Ne o tom, co budou dělat, až se odsud dostanou – v té době jim to připadalo nemožné. Prostě jen o obyčejných věcech. A občas spolu plakaly. A občas se zase smály. A někdy jen tak seděly a mlčely – a to bylo lepší než cokoli jiného.

Protože byly spolu. Poprvé od příjezdu na to hrozné místo cítily naději. Zase se cítily být lidmi, měly pro co žít.

Ten den, kdy se to stalo, už nebyla taková zima, tráva za plotem začala vykukovat zpod sněhu a slunce téměř pálilo. Nebýt toho, že se z těch prokletých komínů linul hutný kouř, způsobující nesnesitelný zápach, nebýt těch stvůr, které obcházely kolem s holemi, nebýt toho neustálého štěkání psů a nebýt těch nekonečně dlouhých apelů, cítila by se Hana celkem šťastně. I když byla hladem zesláblá a v poslední době ji čím dál více přepadaly neovladatelné záchvaty kašle.

Když je nahnali na selekci, Hana skoro nebyla schopná stát. Byla v táboře už dlouho, věděla, jak to chodí. I Ella měla nějakou zlou předtuchu.

Hana si sundala své boty. Byly jí vždy velké, ale byly pořád lepší než ty nesnesitelné dřeváky, které museli někteří vězni nosit. Hana si je jednou připevnila k nohám kusem rezavého drátu, který našla. Ted' ale začala drát rychle odmotávat.

„Poslouchej, Ello, kdybychom se už náhodou neviděly –“

„Ne, to neříkej, to nesmíš říkat –“ přerušila ji zoufale, z jejích pomněnkových očí se začaly linout slzy.

„Nepřerušuj mě! Nevím, kolik mám času. Víš, kde si schovávám nádobu na polívku. Můžeš ji vyměnit za něco lepšího.“ chrčila na Ellu rychle informace, které jí mohly pomoci přežít.

Lžíci nosila vždy u sebe, měla ji pověšenou na krku na provázku. Ella žádnou lžíci neměla, musela polévku pít přímo z nádoby - a nebo počkat, až jí Hana půjčí tu svou.

Ted' ji Hana rychle sundala z krku a vtiskla jí lžíci do dlaně.

„Tady je lžíce. Taky si vem mé boty. Mně už stejně za chvíli k ničemu nebudou a těm hajzlům je nedám. Musíš zůstat silná. Musíš zůstat na živu, je ti to jasný?“

Ella jen přikývla na znamení souhlasu, na víc se totiž kvůli slzám, které se jí valily plným proudem z očí nezmohla.

Lidí před nimi ubývalo, brzy na ně měla přijít řada.

„Udělej cokoli budeš muset, hlavně zůstaň na živu. Rozumíš? Musíš zůstat na živu. Slib mi to!“

Už před nimi zbývalo jen pár lidí.

„Slib mi to!“

„Slibuju,“ vydechla Ella.

„Dobře. Ráda jsme tě poznala, Ello. Jednou se zase setkáme.“

„Mám tě ráda,“ zašeptala roztřeseně Ella a objala ji.

„Já tebe taky. Já tebe taky.“ snažila se Hana zadržet slzy.

„Už chápu,“ zašeptala pak s úsměvem plným bolesti, v očích se jí zaleskly slzy, „Už chápu. Slunce nepřestane svítit.“

A pak je rozdělily.

Ella šla na pravou stranu, na tu dobrou. Na tu, která znamenala, že bude žít alespoň ještě pár dní.

Hana šla na druhou stranu. Na tu, kde byli ti vychrtlí, nemocní, slabí a staří.

Na tu, která znamenala smrt.

„Slunce nepřestane svítit,“ zamumlala jako tichou modlitbu. Nepřestávala myslet na ty pomněnkově modré oči.

---

*Ella přežila koncentrační tábor i následné přesuny a pochody smrti. Brzy po osvobození emigrovala do Spojených států, kde se šťastně vdala. Měla několik dětí a spoustu vnuček a vnuků. Nikdy na Hanu nezapomněla, po nějakém čase se vrátila na ona místa, kde našla – i když jen na krátký čas – toho nejbáječnějšího člověka pod sluncem. Založila organizaci **Slunce nepřestane svítit**, která podporuje vzdělávací a pietní akce připomínající oběti holocaustu. Zemřela šťastně a klidně se slovy: „Už jdu za tebou, Haničko. Doufám, že tam na mě čekáš.“*